

spodo, ovdje u Zakonodavnom odboru vladine stranke nisu složile, onda smo mi iz vlade trebali da stvorimo raspoloženje kod Vladinih stranaka da prime ono na što se u Vladi budemo mi složili. Kad nam je saopšteno, da je ovo iz odbora vraćeno, ja sam onda poslao svima članovima Ministarstva ovaj projekat prerađjen i molio sam članove, da dadu svoje primedbe i da dadu definiciju nadležnosti svojih Ministarstava. (**Jovan Jovanović:** Kad ste poslali?) Dao sam blagovremeno. (**Jovan Jovanović:** To je vrlo široko.) To je tačno i precizno kazano, ja od svih kolega još nisam dobio te odgovore. Ali nije to glavna stvar tu, gospodo, ja bi te odgovore dobio i za 24 sata, da smo mi raspravili jednu drugu stvar, a to je o broju Ministarstava. (Joca Jovanović prigovara.) G. Jovanoviću vi pogadjate. Jedni misle, da jedno Ministarstvo treba da ostane, a drugi opet misle, da se to Ministarstvo treba da ukine, a drugo da ostane i mi tu stvar treba da prečistimo. Kao što rekoh, mi smo preopterećeni hitnim i važnim pitanjima. Mi imamo Genovu, imamo Rapalski ugovor, imamo pitanje zajma, budžeta, i druga pitanja hitna. (**Krsta Pejović:** I svadbu! — **Ljuba Jovanović:** Koji Parlament još u Evropi radi pored onoga ogromnog posla u Gjenovi? — Prigovaranje kod zemljoradnika.) Pa ipak pored svih tih hitnih i važnih državnih poslova, koji nam zauzimaju sve naše vreme, Zakonodavni odbor ne može da se požali da mu vlada nije spremila projekte koje on

treba da reši. On ih ima dovoljno. Ja bih molio Zakonodavni Odbor, da se ovo pitanje skine sa dnevnog reda.

Predsednik Miša Trifunović: Gospodo, staviću na glasanje. Pristaje li Zakonodavni Odbor, da se ova tačka skine s dnevnog reda? (Pristaje, ne pristaje.) Ko je protiv neka izvoli ustati. (Ustaje manjina.) To je manjina. Objavljujem, da je ova tačka skinuta sa dnevnog reda.

Za idući dnevni red, ja predlažem ovaj zakon o državnom računovodstvu. Predlažem, da sutra sednica počne u 10 sati, ako samo mogu da rade pododbori. Ima reč g. Jovan Jovanović.

Jovan M. Jovanović: Ja bih molio, gospodine predsedniče, da mi dozvolite da učinim ovaj predlog, kad je ova tačka skinuta s dnevnog reda, da se Predsedništvo Skupštine obavesti, zašto je to uradjeno, jer nam je ostavljen rok do 10. maja, da svršimo ovaj posao.

Predsednik Miša Trifunović: Obavestiću Predsedništvo.

Dakle, gospodo, ja zakazujem sednicu, pošto sutra neće biti mnogo rada na zakonu o državnom računovodstvu, za sutra u 11 sati, da bi mogli raditi pododbori.

(Sednica je zaključena u 11 sati pre podne.)

LXX. SEDNICA

ZAKONODAVNOG ODBORA

NARODNE SKUPŠTINE

KRALJEVINE

SRBA, HRVATA I SLOVENACA

držana 5. maja 1922. g. u Beogradu.

Predsedavao Predsednik **Miša Trifunović.**

Sekretar dr. **Pavle Čubrović.**

(Početak u 11 i po časova.)

Predsednik Miša Trifunović: Otvaram 70. redovni sastanak. Molim, da čujete zapisnik prošle sednice.

Zamenik sekretara dr. **Slavko Šećerov** čita zapisnik prošle sednice.

Predsednik Miša Trifunović: Ima li primedbe na protokol? (Nema.) Objavljujem, da je protokol primljen. Gospodo, prelazimo na dnevni red. Na dnevnom je redu pretres izveštaja pododbora o predlogu zakona o rasprostranjenju važnosti zakona o državnom računovodstvu Kraljevine Srbije na celu teritoriju Kraljevine. Molim g. izvestioca, da pročita izveštaj. Ali ja mislim, da vam je izveštaj poznat, pošto je već davno razdat, pa bi mogli odmah pristupiti načelnoj debati. Reč ima g. Dulibić.

Dr. Ante Dulibić: Gospodo, u načelnoj debati hoću da prikažem jednu tužbu. Primam mnoštvo pisama od ljudi penzionera i od udovica, da nikako ne mogu doći do te svoje penzije. To mi zadaje najviše bola, a ja nisam bio ni vičan, da za te stvari učinim jedan korak, jer bi trebalo tako postupati, da čim je netko umirovljen i čim mu je obustavljena plata, isto-

dobno bi mu trebalo staviti u tečaj i tu mirovinu, dočim se tako ne radi. Znam slučajeva, da se razvlači s time po 6 meseci i godinu dana. Ja bih svratio pažnju g. Ministra Finansija na ovu nezgodu, koja uopšte, meni se čini, da je štetna i za ugled samoga Ministarstva, a nije ni pravedna, jer će napokon taj novac morati Ministarstvo Finansija dati, pa čemu, da ti ljudi uzdišu i stradaju, pa ako ima u jednom mestu 5.—6.000 žitelja jedan ili dva takova, koji moraju stradati i žale se zbog toga, to čini loš utisak na ostale žitelje. Ja bih molio, da se ovo pitanje uredi i Ministar Finansija odredi, da se ta penzija, kad čovjek ima prava na to, da mu se isplati na vrijeme, da ljudi ne stradaju i ne zadaju brige nama i svemu činovništvu Ministarstva, komu moram neprestano dodijavati.

Predsednik Miša Trifunović: Reč ima g. dr. Popović.

Dr. Svetislav Popović: Ja se slažem s time, da se zakon o Državnom Računovodstvu s izmenama i dopunama, kako smo ga primili u pododboru, rasprostre na celu državu, ali držim, da se taj efekat ne može postići ovako, kako se predviđa u ovom zakonskom predlogu, nego drugim načinom. Ovaj zakon predviđa, da se ima menjati član 1. zakona od 6. marta 1910. zatim ima se čl. 2. menjati, da zakon stupa na snagu od dana obnarodovanja. Ja bih želio,

da raspravimo, na koji način mi da protegnemo zakon na celu državu. Držim, da je pogrešno ovaj zakonski predlog primeniti s izmenom jednoga člana na celu državu i na one teritorije, na kojim još nije publikovan.

Ja mislim, da bi valjalo mesto ovoga puta, kojim je išao ovaj zakonski predlog, poći drugim putem i da bi valjalo doneti zakon, koji bi se doslovno pokrивao sa zakonom od 6. marta 1910. god. sa ovim izmenama i dopunama, koje se sadrže u članu 1. i sa izmenama od kojih se neke sadrže ovde, da bi taj zakon bio primljen i sankcionisan Narodnom Skupštinom. Ako zakon bude promulgovan ovim načinom, kako predviđa ovaj zakonski projekt, doći će dotle, da ne samo državni organi, koji u velikom broju ne poznaju taj zakon, nego i građani, koji ne poznaju i nisu dužni tražiti zakonsku zbirku, da će biti vezani jednim zakonom, koji nije publikovan u Službenim Novinama. Zbog toga mislim, da bi valjalo ovo pitanje danas već načelno rešiti, hoće li važiti ne samo za ovaj zakon nego i za sve zakone, koje ćemo protegnuti na celu državnu teritoriju. Ja bih predložio na mesto ove redakcije drugu redakciju, po kojoj bi Zakonodavni Odbor u koliko bi bio mišljenja, da je ovaj put i suviše komplikovan, da bi mogao dovesti do nerazumevanja zbog toga što treba za teritoriju Srbije proglasiti zakon koji danas važi, mislim, da minimum, koji moramo tražiti, da očuvamo pravnu svest i sigurnost, da se ovaj zakon publikuje u celokupnom njegovom sadržaju.

Predsednik **Miša Trifunović**: Ima reč g. Milorad Vujičić.

Milorad Vujičić: Ja, gospodo, neću da govorim o važnosti zakona o Državnom Računovodstvu. Svima je poznato, da su njime regulisane i mnoge odredbe, koje se tiču budžeta, ali što hoću da kažem to je, da je ova primedba g. Popovića sasvim opravdana, da će biti vrlo nezgodno za one krajeve, koji nisu vezani za Kraljevinu Srbiju, za koju važi ovaj zakon, da mogu da primenjuju ovaj zakon. Da bismo tu nezgodu otklonili, ja mislim, da je najbolje da ovaj drugi član u ovom projektu izmenimo u smislu člana 70. Ustava i da ostavimo, da ovaj zakon ima obaveznú silu posle 15 dana obnarodovanja u Službenim Novinama, a Vlada neka se postara, da se izglasa i onda na taj način da cela zemlja i vlasti imaju mogućnosti da ga primenjuju. (Dr. **Svetislav Popović**: Ne samo ovaj nego i onaj zakon o Računovodstvu.)

Izvestilac dr. **Slavko Šećerov**: Ja mislim, da bi bilo nezgodno objavljivati sad ovaj ceo zakon kakav je (Dr. **Popović**: Mora se!), jer ovaj zakon važi za celu teritoriju i nema smisla oglašavati ga kao zakon, kad već vredi. Sad, gospodo, g. Popović se boji, da kad bi se ovakvim jednim članom proglasio taj zakon o rasprostiranju zakona o Državnom Računovodstvu sa izmenama i dopunama od 22. januara 1922. god. (Jedan glas: Da bi bio nepoznat!) On ne bi bio nepoznat, jer taj je zakon već štampan i štampane su i izmene u Službenim Novinama. Prema tome i svako mogućnosti da dozna za taj zakon. Medjutim ja ne znam, kako bi g. Popović mogao da obrazloži, da mi s da proglašavamo, da ovaj zakon vredi ponovo za Kraljevinu Srba, Hrvata i Slovenaca, kad on ponovo vredi. Mi možemo staviti to, da će ministar objaviti taj zakon sa izmenama, (**Maša Sokić**: Reč je o tehnič.) a sad da se objavi ceo zakon, ja mislim da je to nezgodno.

Milorad Vujičić: Možda sam se ja pogrešno izrazio, pa su me gospoda pogrešno razumela. Ja nisam tražio, da se ovaj zakon mora štampati na novo i da se ponovo objavljuje, nego da ima obaveznú snagu posle 15 dana, a za to vreme vladi, odnosno nadležnom ministru ostavlja se, da on može taj zakon ako ga ima štampanog dostaviti svima vlastima, ili ako ga nema, da ga ponova štampa i dostavi svima vlastima i ja ne nalazim ničega protivnog Ustavu i zakonu, ako bi se ovaj zakon ponova u novinama odštampao. Ovaj zakon potrebno je preštampati u celosti.

Izvestilac dr. **Slavko Šećerov**: Ja primam izmenu koju je g. Vujičić predložio, da ovaj zakon stupa na snagu 15 dana po obnarodovanju. (Dr. **Svetislav Popović**: Ovaj zakon i zakon o državnom računovodstvu.)

Ljuba Trandafilović: Ja se slažem sa g. Vujičićem u svemu, samo bi dodao pri kraju, da se kaže, da se on rasprostire na celu kraljevinu i onda tu umet ceo tekst. Onda bi ga celo građanstvo u celoj zemlji znalo.

Milorad Vujičić: Moglo bi se kazati i tako, da ima obaveznú snagu posle 15 dana po objavi za ove nove krajeve, jer po predlogu g. Trandafilovića izgledalo bi, da taj zakon ne bi bio obavezan za onih 15 dana za Srbiju, dok je on u snazi i za to vreme.

Izvestilac dr. **Slavko Šećerov**: Ja vas molim, da imate u vidu poteškoće koje se nalaze sa stvarima Zakonodavnog odbora pri štampi. Kao što vam je poznato, Zakonodavni Odbor izradio je 2—300 zakona. (Dr. **Svetislav Popović**: Hoćemo zakoni da se publikuju, a nećemo zakone za koje narod ne zna.) Od tih 200—300 zakona dosad je objavljeno u Srpskim Novinama do 50. (Čuje se: Pa što se ne štampaju?) i onda oni neće vredeti ni posle godinu dana. Nama je stalo do toga, da Glavna Kontrola radi po njima. (Dr. **Svetislav Popović**: A nama je stalo da narod zna i da računa s ovim zakonom. — **Etbin Kristan**: Ima dosta štamparija u zemlji i neka se potraže.)

Dr. **Svetislav Popović**: Gospodin izvestilac me nije razumio i drugi put. Prvi put me nije razumeo onda, kad je taj zakon došao u pododbor i kad sam ga upozorio na nepravilnost tehnike ovoga zakona i kad sam mu primetio, da pazi na to, da na jednoj teritoriji ne može vezati jednog državljanina ono, što mu nije kao zakon publikovano. To je primitivna i osnovna stvar i sve tehničke teškoće moraju pred tim pasti. Mi ne možemo doneti danas jedan zakon pa kazati: međunarodni ugovor taj i taj, koji je sklopila naša vlada sa tom i tom vladom, vredi, nego moramo ako hoćemo da vredi za naše državljanine, mi ga moramo sa celim tekstem obnarodovati. Isti je slučaj sad, jer i sad moramo odredbe jednoga zakona, koji ne zna toliko i toliko milijuna naših građana, koji treba da važi za celu zemlju, da ga štampano, jer ne možemo tražiti od naših građana, da ih taj zakon obavezuje, a da ga zvanično ne publikujemo. To je za mene osnovna stvar pravne svesti i moja pravna svest buni se protiv toga, da ja tražim da se neki državljanin pokoravaju jednom pravnom propisu, koga ja ne mogu publikovati. Ako je državi teško da obavesti državljanine o tom zakonu, kako će tek državljanima biti teško da se sami o njemu obaveste. Stoga ja molim, da se primi ova izmena gospodina Vujičića i njegov predlog, da se ovaj zakon obnaroduje, kao i zakon državnom računovodstvu.

Predsednik **Miša Trifunović**: Gospodo, načelna diskusija je završena. Ja ću staviti ovaj zakon na

glasanje. Ko je za to, da se ovaj zakon u načelu primi ovako kako je predložen, izvolite glasati »za«, a ko je protiv, izvolite glasati »protiv«. Molim g. sekretara da izvoli izvršiti prozivku.

Sekretar dr. **Pavle Čubrović** proziva članove Zakonodavnog Odbora, da glasaju i oni su glasali ovako: Ljuba Jovanović za, Rad. Filipović za, Milorad Vujičić za, Ljuba Trandafilović za, Dr. Ninko Perić za, Valerijan Pribičević za, Kosta Timotijević za, Dr. Svetislav Popović za, Jovan Magovčević za, Manojlo Sokić za, Dr. Pavle Čubrović za, Dr. Slavko Šećerov za, Miloš Moskovljević za, Jovan M. Jovanović za, Josip Drogenik za, Anton Sušnik protiv, Dr. A. Dulibić nije ovde, Dr. Velimir Deželić protiv, Miša Trifunović za, Dr. Živko Prodanović za, Etbm Kristan za, Krsta Pejović za.

(Posle glasanja.)

Predsednik **Miša Trifunović**: Glasalo je svega 20 poslanika: 18 su glasali za, a dvojica su glasali protiv. Prema tome objavljujem da je ovaj zakonski predlog u načelnom pretresu primljen. Prelazimo, gospodo, na specijalnu debatu. Molim g. izvestioca da pročita član 1.

Izvestilac dr. **Slavko Šećerov** (čita):

»Član 1.

Zakon o Državnom Računovodstvu od 6. marta 1910. god. sa izmenama i dopunama od 22. januara 1922. god. rasprostire se na čelu Kraljevina.

Predsednik **Miša Trifunović**: Prima li se član 1. ovako kako je pročitan? (Prima.) Objavljujem da je član 1. primljen. Izvolite čuti član 2.

Izvestilac dr. **Slavko Šećerov** (čita):

»Član 2.

Ovaj Zakon stupa na snagu od dana obnarodovanja u Službenim Novinama.

Predsednik **Miša Trifunović**: Molim gospodu, koja imaju predlog za izmenu člana 2. da izvole dati novu redakciju toga člana.

Milorad Vujičić: Evo kako piše u Ustavu. U čl. 80. Ustava kaže se: »Zakon dobija obaveznu snagu 15 dana po obnarodovanju u »Službenim Novinama«, ako sam zakon drukčije ne odredi«. A ovo ovaj zakon određuje drukčije. Ovde se kaže: »Ovaj zakon stupa na snagu od dana obnarodovanja u Službenim Novinama«. Ja bih predložio, da član 2. glasi ovako: »Ovaj zakon ima obaveznu snagu po obnarodovanju u Službenim Novinama«. Kad to tako stoji, onda je tu obuhvaćen rok od 15 dana, koji Ustav predviđa.

Dr. **Svetislav Popović**: Šta ima da se obnaruđuje u Službenim Novinama? Ima da se obnaruđuje ne samo ovaj zakon, nego i ceo tekst Zakona o Državnom Računovodstvu.

Izvestilac dr. **Slavko Šećerov**: Ja bih molio, da vratimo čl. 1., pa bi čl. 1. glasio ovako: »Zakon o državnom računovodstvu od 6. marta 1910. god. sa izmenama i dopunama od 22. januara 1922. god. rasprostire se na čelu Kraljevina i glasi: »... i onda dolazi ceo tekst zakona, a tada bi kao poslednji član ovoga zakona došao član koji glasi: »Ovaj zakon stupa na snagu po obnarodovanju u Službenim Novinama«.

Molim, da se stavi na glasanje.

Predsednik **Miša Trifunović**: Drugi član stavljam na glasanje, ali tako da bude u vezi sa redakcijom čl. 1., da se ceo zakon ima oštampati i onda će 2. član glasiti: »Ovaj zakon stupa na snagu po obnarodovanju u Službenim Novinama«. To naglašujem, da će se ceo zakon u Službenim Novinama obnaruđovati.

U tome smislu stavljam čl. 2. na glasanje. Ko je za to, da se čl. 2. primi sa ovom stilizacijom neka izvoli sedeti a ko je protiv neka izvoli ustati. (Većina sedi.) S time je primljen ceo zakon i mogli bismo konačno pristupiti glasanju. Molim g. sekretara, da pristupi glasanju.

Sekretar dr. **Pavle Čubrović** proziva članove, da glasaju i oni su glasali ovako: Ljuba Jovanović za, Ljuba Trandafilović za, Milorad Vujičić za, Dr. Ninko Perić za, Raja Filipović za, Valerijan Pribičević za, Manojlo Sokić za, Dr. Svetislav Popović za, Jovan Magovčević za, Dr. Slavko Šećerov za, Živko Prodanović za, Miloš Moskovljević za, Jovan Jovanović za, Josip Drogenik za, Anton Sušnik protiv, Dr. Velimir Deželić protiv, Etbm Kristan za, Krsta Pejović za, Dr. Pavle Čubrović za i Miša Trifunović za.

Predsednik **Miša Trifunović**: U svemu je glasalo pet 20 gospode poslanika, 18 je glasalo za, a dva protiv. Objavljujem, da je ovaj zakon konačno primljen.

Gospodo, sa ovim smo iscrpli dnevni red. Ja sam sada ovoga časa dobio izveštaj pododbora Zakonodavnog Odbora o glavnoj kontroli. To je sve što bismo imali staviti na dnevni red za iduću sednicu. Ovu sednicu zaključujem a drugu zakazujem u ponedeljak u 10 časova pre podne sa dnevnim redom. Izveštaj pododbora za zakon o Glavnoj Kontroli. Primete li ovaj dnevni red? (Primamo.) Sednica je zaključena.

(Sednica je zaključena u 12 časova.)